

Raşomon

ve diğer öyküler

RYUNOSUKE

AKUTAGAVA

ÇEVİRİ:
H. CAN ERKİN

♥ can
modern

RYUNOSUKE AKUTAGAVA

RAŞOMON

VE DİĞER ÖYKÜLER

Can Modern

Raşomon ve diğer öyküler, Ryunosuke Akutagava

Japonca aslından çeviren: H. Can Erkin

Rashōmon

Çeviride kaynak alınan baskı: Ryunosuke Akutagava'nın "Kumo no Ito" (1918), "Rashomon" (1915), "Yabu no Naka" (1922), "Jigokuhen" (1918) ve "Hana" (1916) isimli öykülerinden derlenmiştir.

İlk baskı: Chikuma Shobō, 1948

© 2024, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Nisan 2024, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 5 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Şirin Etik

Editör: Elçin Kazancı

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni ve kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: BPC Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.

Cevizlik Mah. Hüsreviye Sok. Erşen İş Hanı No: 15 Kat: 3-38

Bakırköy, İstanbul

Sertifika No: 48745

ISBN 978-975-07-6321-2

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

RYUNOSUKE AKUTAGAVA

RAŞOMON

VE DİĞER ÖYKÜLER

ÖYKÜ

Japonca aslından çeviren

H. Can Erkin

♥can

RYUNOSUKE AKUTAGAVA, 1 Mart 1892'de Tokyo'da doğdu. Son derece başarılı bir öğrenci ve iyi bir okurdu. Edebiyat kariyerine 1913-1916 yılları arasında İngiliz Edebiyatı okuduğu Tokyo İmparatorluk Üniversitesi'ne (şimdiki Tokyo Üniversitesi) devam ederken başladı. "Raşomon" adlı öyküsünün 1915'te yayımlanmasıyla, dönemin önde gelen Japon romancısı Natsume Soseki'yle tanıştı. Soseki'nin teşvikiyle, büyük ölçüde 12.-13. yüzyıl Japon masallarından türetilen, ancak modern psikolojinin ışığında ve son derece bireysel bir tarzda yeniden anlatılan bir dizi öykü yazmaya başladı. Eserleri birçok dile çevrildi. 1927'de 35 yaşında intihar eden yazar adına, Japonya'nın önde gelen edebiyat ödülü Akutagava Ödülü verilmektedir.

H. CAN ERKİN, 1968 Çorum doğumlu. Çevirmen, öğretim üyesi. 1991 Ankara Üniversitesi DTCTF Japon Dili ve Edebiyatı mezunu. 1996'da Hokkaido Üniversitesi'nde yüksek lisansını, 2001'de Ankara Üniversitesi'nde doktorasını tamamladı. Yamamoto Tsunetomo, Osamu Dazai, Yasunari Kawabata, Ryu Murakami, Haruki Murakami, Ryo Kuroki, Kenzaburo Oe, Kobo Abe gibi Japon edebiyatının önde gelen isimlerinin eserlerini dilimize kazandırdı.

İçindekiler

Örümceğin İpi	11
Raşomon	15
Koruda	23
Cehennem Tablosu	35
Burun	71

ÖRÜMCEĞİN İPİ

1

Sıradan bir gündü. Yüce Buda cennetteki nilüfer gölünün kıyısında yürüyüşteydi. Gölde beyaz pamuk toprakları halinde açan nilüfer çiçeklerinin altın sarısı göbeklerinden gelen, sözcüklerle anlatılamayacak ölçüde hoş bir koku etrafı kaplamıştı. Cennette sabah saatleri olmalıydı.

Nihayet, Buda göletin kıyısında durup yüzeyi kaplayan nilüferlerin arasından suyun altına baktı. Bu cennet göletinin altı tam da cehennem dibine denk geldiğinden, kristali andıran su Üç Yol Nehri ve İğne Dağı¹ manzarasını büyüteçten bakar gibi apaçık gösteriyordu.

Tam o sırada cehennem dibinde, diğer günahkârlarla birlikte kıvranan bir adam Buda'nın gözüne takıldı. Kandata adındaki bu adam canlara kıymış, evler yakmış, günahlarına günahlar eklemiş bir hayduttu. Yine de yap-

1. Üç Yol Nehri ve İğne Dağı: Japon Budist cehenneminin "topografik" özellikleri. Ölümünden sonraki yedinci günde ruh tarafından geçilen Stygian Nehri, bireyin birikmiş günahlarına bağlı olarak dereceli zorlukta rotalara sahipti. Gözetleme kutusu (*nozokimegane* veya *nozokikarakuri*), küçük bir delikten yahut büyüteçten bakılan bir dizi hareketsiz resmi (genellikle cennet ve cehennem görüntüleri dahil) görmesini sağlıyordu. Bu kutular 18. yüzyılın sonlarında en parlak dönemini yaşamıştır. (Y.N.)

tığı tek iyilik akıllarda kalmıştı. Şöyle ki, bir gün bu adam gür bir ormandan geçerken küçük bir örümceğin yol kenarında ilerlediğini görmüştü. Tam ayağını kaldırıp ezecekken, “Yok, hayır. Bu da ufacak ama bir can taşıyor. Canını boş yere alırsam yazık olur,” diye içinden geçirmiş, örümceği öldürmeyip gitmesine izin vermişti.

Buda cehennemi izlerken, Kandata'nın örümceğe yaptığı yardımı anımsadı. Sonra, bu iyiliğinin ödülü olarak, elinden gelirse, adamı cehennemden kurtarmayı düşündü. Şansına, yanına baktığında uçuk yeşil renkteki nilüfer yaprağının üstüne cennet örümceklerinden biri, güzel mi güzel, gümüş rengi bir ağ örmüştü. Buda o ağın ipini usulca alıp pamuk topağı gibi duran nilüfer çiçeklerinin arasından aşağıya, cehenneme doğru dümdüz sarkıttı.

2

Kandata cehennemin dibindeki kan gölünde diğer günahkârlarla birlikte bir suyun yüzüne çıkıyor, bir dibe batıyordu. Zaten neresinden bakılsa, o zifirî karanlığın içinde bir şey görünecek gibi olsa bu, İğne Dağı'nın parlayan korkunç iğnelerinden başka bir şey olmuyor, orada çaresizlik kol geziyordu. O kısmın biraz yukarısı mezar çukuru gibi sessizliğe bürünmüştü; arada sırada duyulan sesler günahkârların cılız inlemeleriydi yalnızca. Buraya düşmüş insanlar cehennemin türlü işkenceleri altında yorulmuş, ağlayacak güçleri bile kalmamıştı. O yüzden, zalim Kandata bile aynı şekilde kan gölüne batmış, sanki ölmek üzere olan bir kurbağa gibi kıvranıp durmaktan başka bir şey yapamıyordu.

Ancak bir an geldi, öylesine başını kaldırıp yukarı bakan Kandata bir de ne görsün; o sessiz karanlığın içinde, uzak gökyüzünden gümüş rengi incecik örümcek ipi

ışıldayarak tam üzerine doğru alçalıyordu. Kandata bunu görür görmez sevinçten el çırpı. Bu ipi yakalayıp tırmanırsa cehennemden kurtulabilirdi mutlaka. Belli mi olur, işler yolunda giderse cennete bile ulaşabilirdi belki. Böylece İğne Dağı iğneleri peşine düşmeyecek, kovalanmayacak, kan gölüne batırılmayacaktı artık.

Aklından bu düşünceler geçince, hemen o örümcek ipine sarılıp var gücüyle yukarı tırmanmaya başladı. Özünde haydut olduğu için eskiden beri bu işlere yatkındı.

Fakat cehennemle cennet arasında kilometrelerce mesafe vardı; ne kadar acele ederse etsin, bir türlü yukarı ulaşamıyordu. Tırmanmaya bir süre daha devam ettikten sonra, Kandata'nın mecali tükenmiş, tırmanamaz hale gelmişti. Çaresiz, kendisini ipin ortasında bir yere dolayıp sarkarak aşağıya göz attı.

Var gücüyle tırmanması işe yaramıştı; az öncesine kadar kendisinin de bulunduğu kan gölü, artık karanlığa gömülmüş, görünmez olmuştu. O puslu ışıltılar saçan korkunç İğne Dağı da ayaklarının altında kalmıştı. Tırmanmaya devam ederse, cehennemden kurtulması işten bile değildi belki. Kandata ellerini örümcek ipine dolayarak, oraya düştüğünden beri hiç çıkarmadığı bir sesle, "Başardım, başardım işte!" diyerek güldü. Ancak bir de baktı ki örümcek ipinin alt kısmında sayısız günahkâr peşine düşmüş, karınca sürüsü gibi yukarı tırmanıyorlardı.

Kandata bunu görünce şaşkınlıktan ve korkudan, bir süre ağzı ahmak gibi açık kaldı, gözleri fırl fırl döndü yalnızca. Tek başınayken bile her an kopuverecekmiş gibi duran incecik örümcek ipi onca insanı nasıl taşırdı? Tutar da yolun yarısındaiken kopuverirse, tam da buraya kadar gelmişken, kendisi de cehenneme tekrar tepe üstü çakılıverirdi. Bu felaket olurdu işte. Fakat o böyle düşünürken, günahkârların yüzlercesi, binlercesi cehen-

Hırsız olmak veya açlıktan ölmek arasında bir seçim yapmak zorunda kalan yoksul bir adam, yağmurdan korunmak için toplu mezara dönüşmüş bir harabeye, Raşomon Kapısı'na sığınır. Orada, alacakaranlıkta, cesetlerin saçlarını yolan ihtiyar bir kadınla karşılaşır...

Kurosawa'nın muhteşem filmine esin kaynağı olmuş "Raşomon" ve "Koruda" öykülerinin yanı sıra "Örümceğin İpi", "Cehennem Tablosu" ve "Burun" öykülerinden oluşan, Ryunosuke Akutagava'nın insani ihtiyaçları ve kusurları ustalıkla ortaya koyduğu bu derleme, okuru cadılar, haydutlar ve rahatsız edici olduğu kadar şaşırtıcı karakterlerle dolu efsanevi bir Japonya'nın karanlığına sürüklüyor.

"İnsan onun en iyi eserlerini tekrar tekrar okumaktan asla bıkmıyor. Zarif ve sade üslubu gerçekten ürpertici bir görkeme sahip."

Haruki Murakami

#japonedebiyatı #yozlaşma #toplum #çöküş #ahlak #insan

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [X](#) canyayinlari

öykü

ISBN 978-975-07-6321-2

9 789750 763212